

Funciewoorden

	Hoe aan te bieden	Actief ¹	Passief ²
AFGEBEELD			
twee (hoofdtelwoord)	twee beren of twee lantaarns en cijferkaartje en tellen: 'Een, twee.'	✓	
in (voorzetsel van plaats)	voordoen en afbeelding en zin zeggen: 'In, Kleine Beer ligt in mijn armen.'	✓	
achter (voorzetsel van plaats)	aanwijzen en afbeelding en zinnen zeggen: 'Achter, achter in de grot is het donker.'	✓	
naast (voorzetsel van plaats)	afbeelding, voordoen en zin zeggen: 'Grote Beer zet een lantaarn naast 't bed.'		
bij (voorzetsel van plaats)	voordoen en zin zeggen: 'Bij, Grote Beer zit bij 't vuur.'	✓	
naar (voorzetsel van richting)	uitbeelden en zin zeggen: 'Naar, Grote Beer loopt naar 't bed.'	✓	
tegen (aan) (voorzetsel van plaats)	voordoen en zin zeggen: 'Kleine Beer ligt tegen Grote Beer aan.'		✓
buiten (bijwoord van plaats)	tegenover <i>binnen</i> , naar buiten wijzen en afbeelding en zinnen zeggen: 'Buiten is het donker. Binnen is het licht.'	✓	
drie (hoofdtelwoord)	drie lantaarns en cijferkaartje en tellen: 'Een, twee, drie.'	✓	
een (hoofdtelwoord)	een lantaarn en cijferkaartje	✓	
binnen (bijwoord van plaats)	tegenover <i>buiten</i> , naar buiten wijzen en afbeelding en zinnen zeggen: 'Binnen is het licht. Buiten is het donker.'	✓	
NIET AFGEBEELD			
de (lidwoord, bepaald enkelvoud)	alle de-voorwerpen en -afbeeldingen op een bruin kleedje leggen en gescheiden (met een lint) van de het-voorwerpen. Dan de voorwerpen benoemen en met duim en wijsvinger ondersteunen: duim voor het lidwoord, wijsvinger voor het zelfstandig naamwoord; de klemtoon ligt op het zelfstandig naamwoord.	✓	
het (lidwoord, bepaald enkelvoud)	alle het-voorwerpen en -afbeeldingen op een bruin kleedje leggen en gescheiden (met een lint) van de de-voorwerpen. Dan de voorwerpen benoemen en met duim en wijsvinger ondersteunen: bewegende duim voor het lidwoord, wijsvinger voor het zelfstandig naamwoord; spreek uit: 't; de klemtoon ligt op het zelfstandig naamwoord; rode stickers op het-voorwerpen (laten) plakken.	✓	
een (lidwoord, onbepaald enkelvoud)	een aantal dezelfde voorwerpen (beren, boeken, lantaarns) en zeggen: 'Dit heet een beer en dit heet een beer. Dit heet een boek en dit heet een boek. Dit heet een lantaarn en dit heet een lantaarn.'	✓	
de (lidwoord, bepaald meervoud)	één voorwerp en meer dezelfde voorwerpen aanwijzen: 'De beer, de beren. De lantaarn, de lantaarns, de arm, de armen. De ster, de sterren.'	✓	

¹ Actief of productief. Deze woorden dient het kind na de vijf lessen actief te beheersen en te gebruiken.

² Passief of receptief. Deze woorden dient het kind na de vijf lessen te begrijpen.

	Hoe aan te bieden	Actief	Passief
NIET AFGEBEELD			
je (persoonlijk voornaamwoord)	voordoen met een kind en de leerling beschrijven: 'Je hebt een trui aan. Je hebt donker haar.'	✓	
het (persoonlijk voornaamwoord)	afbeelding en zinnen zeggen: 'Het wordt donker. Het is nacht.'	✓	
hij (persoonlijk voornaamwoord)	zinnen zeggen: 'Grote Beer loopt naar de stoel. Hij loopt naar de stoel. Grote Beer legt 't boek neer. Hij legt 't boek neer.'	✓	
hun (bezittelijk voornaamwoord)	'De grot van Grote Beer en Kleine Beer. Dat is hun grot.'	✓	
zijn (bezittelijk voornaamwoord)	't Boek van Grote Beer, zijn boek.'	✓	
dit (aanwijzend voornaamwoord)	aanwijzen bij voorwerpen die dichtbij staan en zinnen zeggen: 'Dit is een lantaarn. Dit zijn twee lantaarntjes.'	✓	
waar (bijwoord)	rondkijken en in dialoog en bij afbeelding: 'Waar is het donker?'	✓	
wat (onbepaald voornaamwoord)	uitroepen: 'Wat is het donker! Wat is het licht!'		✓
van (voorzetsel)	voorwerpen van kinderen benoemen: 'Dit boek is van (naam). Dit potlood is van (naam). Dit schrift is van (naam).'		✓
en (nevenschikkend voegwoord)	voorwerpen die bij elkaar horen benoemen: 'Grote Beer en Kleine Beer; een lantaarn en een lantaarn en een lantaarn.'	✓	
nu (bijwoord van tijd)	situatie uitbeelden en zeggen: 'Nu gaan slapen, Kleine Beer.'		✓
dan (bijwoord van tijd)	bij de drie lantaarns: 'Eerst heeft Kleine Beer één lantaarn. Dan heeft Kleine Beer twee lantaarns. Dan heeft Kleine Beer drie lantaarns.'	✓	
overall (bijwoord van plaats)	gebaar maken en zin zeggen: 'Overall is het donker.'	✓	
niet (bijwoord)	tegenover <i>wel</i> , afbeelding, hoofdschudden en zin zeggen: 'Kleine Beer kan niet slapen.'	✓	
wel (bijwoord)	tegenover <i>niet</i> , afbeelding, aanwijzen en zinnen zeggen: 'Kleine Beer slaapt niet. Kleine Beer slaapt wel.'	✓	
heel (bijwoord)	situatie uitbeelden en contrasteren: 'Het is een beetje donker. Het is heel donker.'	✓	
niets (onbepaald voornaamwoord)	afbeelding en zinnen zeggen: 'Kleine Beer slaapt. Kleine Beer hoort niets.'		✓
toch (bijwoord)	in dialoog		✓
nog (bijwoord)	in dialoog		✓
nou (tussenwerpsel)	in dialoog		✓
ja (tussenwerpsel)	knikken en zinnen zeggen: 'Ja, Kleine Beer heeft één lantaarn, maar het is nog donker. Ja, Kleine Beer heeft twee lantaarns, maar het is nog donker.'	✓	

	<i>Hoe aan te bieden</i>	<i>Actief</i>	<i>Passief</i>
NIET AFGEBEELD			
o (tussenwerpsel)	in zin en met mimiek: 'O, wat is Kleine Beer bang.'		✓
worden	uitbeelden en zinnen zeggen: 'Het wordt donker.	✓	
(koppelwerkwoord)	Het wordt licht.'		
zijn (koppelwerkwoord)	afbeelding en zinnen zeggen: 'Het is dag. Het is nacht.'		✓
ik (persoonlijk	tegenover <i>je</i> , benoemen van eigen kleren: 'Ik heb een trui.	✓	
voornaamwoord)	Ik heb een broek.' Enzovoort.	✓	
we (persoonlijk	'Kleine Beer en Grote Beer zeggen: We zijn blij. We spelen	✓	
voornaamwoord)	de hele dag buiten. We kijken naar de maan.'		
maar (nevenschikkend	in dialoog		✓
voegwoord)			